

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА

Сурогатне материнство – порівняно новий метод допоміжних репродуктивних технологій, основним завданням якого є допомога бездітним парам у подоланні безпліддя. При реалізації на практиці програми сурогатного материнства виникають запитання правового характеру, пов'язані з укладанням і виконанням договору, що регулює даний вид правовідносин.

При укладенні договору сурогатного материнства між сурогатною матір'ю та генетичною матір'ю у письмовій формі, що підлягає нотаріальному посвідченню, можна констатувати той факт, що сторони такого договору не мають можливості зберегти анонімність. Проте сторони можуть побажати залишатись анонімними, та не залежати один від одного, що дозволить генетичним батькам запобігти переслідуванням та шантажу зі сторони сурогатної матері після передачі нею новонародженої дитини. На наш погляд, якщо генетична та сурогатна матір бажають зберегти анонімність, доцільно укласти два договори, один між сурогатною матір'ю та медичним центром, де буде проведена процедура імплантації ембріона. Другий між даним медичним центром та генетичними батьками дитини. У цій ситуації такий заклад буде посередником між сторонами даних правовідносин.

Також дискусійним, на нашу думку, є питання яку ж саме сторону законодавець захищає у даних правовідносинах. У Росії та США закон стоїть на боці сурогатної матері. Проте в Україні все ж законодавець охороняє інтереси генетичних батьків. Вбачається, що при визначенні слабкої сторони договору потрібно виходити із правової природи договору, тобто чи даний договір платний, чи він є безоплатним. Якщо договір платний, то саме генетичні батьки є слабкою стороною договору, адже сурогатна матір отримує матеріальну винагороду за надання своїх послуг. Проте, якщо послуги

надаються безоплатно, то незахищеною стороною є сурогатна матір, так як вона виношує дитину з єдиною ціллю, допомогти бездітній парі отримати довгождане маля.

Також, на практиці при реалізації договору сурогатного материнства досить часто виникають питання визначення материнства. На нашу думку, при реалізації програми сурогатного материнства матір'ю дитини є жінка (генетична матір), що уклала договір сурогатного материнства із сурогатною матір'ю (цю обставину визнає і СКУ). Проте неврегульованою є ця проблема при виникненні правовідносин, ускладнених іноземним елементом. Для запобігання зловживань у даній сфері з боку сурогатних матерів, необхідно внести зміни у законодавство, для того, щоб ввести видачу медичних лікувальними установами для генетичним матерів, щоб уникнути тих випадків, коли генетична експертиза буде засвідчувати походження дитини від однієї жінки, а факт народження від іншої.

Таким чином, на даний час при укладенні договору сурогатного материнства існує ряд проблем, які не дивлячись на їх складність можуть бути вирішеними законодавчим шляхом.